

tedaj, da bojo za vse zastopnike dežele Kranjske najslajši občutki, ko bomo videli, da izgine iz naše dežele izrek: „Quem dii odere, pedagogum fecere“. U to pomoz! Bog! (Dolgotrajno živijo-klicanje.)

Dežman: V imenn glavnega mesta pozdravljam prvi zbor slovenskih učiteljev v Ljubljani. Gospodje, bodite prepričani, da vsi omikanci s pazljivostjo gledajo na vaše denašnje sklepe, in ako bojo zadostovali tirjatvam našega časa in živim potrebam ljudstva, potem bodite preverjeni, da bodo tudi z veseljem in ponosom gledali na ta prvi zbor slovenskih učiteljev, potem bo zginila tudi tista apatija, koja se še simtertje nahaja za šolo v našem narodu. Želim, da bi srečno veršili ta šolski zbor. (Živijo!)

Predsednik Praprotnik: Naznanjam zboru, de se bo zdaj bral zapisnik opravnega ali poslovnega reda in pravi: Čas, gospoda moja, je jako kratek in važno je, da se pri naših obravnavah deržimo opravnega reda.

Gerkman bere opravnli red, ki je bil zvečer pred glavnim zborom vstanovljen.

Predsednik vpraša, če se odobruje ta opravnli red. (Zbor enoglasno priterdi.) Tedaj bomo šli k 1. točki, ki se glasi: Kako naj se slovenski učitelj za svoj stan izobražuje!

Poročevalec o tej točki je g. Tomšič.

Tomšič poroča o tej točki prav obširno in jezgrovito. Silni aplaus, ki je od vseh strani pri več izrekah donel poročevalcu, je bil dokaz, kako živo je govornik zadel misel zbranega učiteljstva. (To poročilo hočemo v celosti prinesiti. Vredn.) Kod rezolucije predlaga poročevalec dve točki:

1) Slovenski ljudski učitelji moramo imeti, kakor vsi drugi narodi v našem cesarstvu **slovensko učiteljsko izobraževališče**, v katerem se predajejo vsi po novej šolskej postavi predpisani predmeti v **slovenskem jeziku**. Nemški jezik naj se uči kod obligaten predmet.

2) V ta namen naj se naredi peticija do slav. ministerstva za nauk in bogočastje in precej danes naj se izvoli poseben odbor, v katerega se voli 5 udov slovenskega učiteljskega društva, da to peticijo sestavi in odpošlje. (Živijo in plaskanje v dvorani in na galeriji.)

Predsednik: Ako kdo hoče o tej točki kaj govoriti, prosim, naj se prijavi.

(Dalje sledi.)

Šolsko obzorje.

Iz Ljubljane. 24. in 25. preteč. m. bilo je napovedano zborovanje slovenskih ljudskih učiteljev v Ljubljani. Zbralo se jih je že prvi dan zvečer precej, drugi dan jih je prišlo vklub slabemu vremenu blizo do 300. Iz Štajerskega bilo je 18 učiteljev in 1 učiteljica, iz Goriškega 5, iz Koroskega 4, iz Primorskega 2 učitelja in 2 učiteljici, iz Slavonije 1 učitelj. Natančni popis zborovanja prinašali bodemo spredaj. Učiteljski koncert se je slavno obnesel.

G. g. učitelji peveci so pod izvrstnim vodstvom g. Nedvedovim tako lepo in močno peli, da so jih vsi poslušalci hvalili. Program, ki se je pri tej krasni besedi izvrševal, je bil taki-le: 1) slovesna ouvertura; 2) Slovan, zbor, nap. A. Vašakov; 3) arija iz Haydnove »Schöpfung« (po slovenski prestavi); 4) Rožica (rožmarin, po češki »Kalina«), zbor, nap. Em. Vašakov; 5) Mili kraj, zbor, nap. A. Nedvedov, bes. A. P.; 6) godba (Hochzeitmarsch); 7) čveterospjev: »Ne zabi me!«, nap. Nedvedov; 8) na razhodu, zbor, bes. Tomanove, nap. naroden, post. L. Belar; 9) konečna ouvertura. Pri tem koncertu so bili med izbrano gospodo tudi p. n. gg.: c. k. deželni poglavar, general, dež. odborniki, udje šolskih oblastnij i. t. d.

Po koncertu bila je v čitalnici skupna zabava, katero je učiteljem na čast napravila »Glasbena Matica«. Igrala je vojaška godba, peli so udje »Glasbine Matice« in učitelji. Tudi se je tu verstilo mnogo govorov in napitnic, v katerih se je poudarjalo, da naj bi vsi učitelji delali vzajemno v svojem poklicu in da naj bi jih narod pri tem prizadevanji podpiral.

Že pozno v noč so se razšli vdeleževalci, kateri veselega večera gotovo ne bodo kmali pozabili.

Drugi dan bilo je zborovanje društva v pomoč učiteljem, njihovim vdovam in sirotam na Kranjskem, kjer je bil prejšnji odbor zopet voljen. Po tem zboru bilo je zborovanje društva »Šole«, ktera se bodo sedaj iz Idrije v Ljubljano preselila. O obeh teh zborih bomo prihodnjič več povedali. Popoldne ob 3. uri sli smo gledat otročji vert gospodičine Renove, ktera nam je prav prijazno razkazovala svoje zanimivo solo malih otrok. Ob $\frac{1}{2}$ 5 uri potem je g. Förster, stolni orglar, v frančiškanski cerkvi orglar na nove orgle več kompozicij in sicer: 1) preludij Oberhofferjev, 2) adagio Geiserjevo, 3) zaloigro in fugo Schmidtovo, 4) pastoralni preludij Führerjev in 5) preludij Försterjev. Učitelji so tudi ogledovali notranji del teh lepih orgel. Ob $\frac{1}{2}$ 8 uri zvečer bili ste v dež. gledišči predstavi: »Ženski jok« in »Županova Micka«, kateri so udje verlega dramatičnega društva na čast uč. zbora prav lepo napravili in izvršili. Ker je bilo deževno vreme, se je izlet v Bled opustil. Kosilo je bilo prvi dan pri Virantu, drugi dan pa pri Tavčerji. Obkrat je bila zbrana prav živahna družba. Verstile so se napitnice in razni govori, med kterimi se je posebno odlikoval g. prof. Petar Tomič, kateri se je vsem slovenskim učiteljem zelo priljubil.

Razstava ni bila velika, toda zelo zanimiva. Prihodnjič več o njej.

V imenu slovenskih učiteljev se priserčno zahvaljujemo vsem, ki so pomagali, da se je to prvo zborovanje ljudskih učiteljev tako lepo izvrševalo, posebno pa Bog plačaj velikemu milostljivemu dobrotniku, kateri je učiteljem toliko lepi dar 100 gold. za kosilo podelil.

— V odbor slov. uč. društva izvoljeni so ti-le gospodje: A. Praprotnik, ravnatelj, je pervosednik, Iv. Tomšič, učitelj v c. k. vadnici, njegov namestnik, M. Močnik, učitelj v 1. mestni šoli, zapisnikar, Fr. Kokalj, učitelj v 2. mestni šoli, blagajnik, France Gerkman, učitelj v c. k. vadnici, zapisnikar. Odborniki so še g. g.: Janez Fliss, katehet v dekliški šoli pri Ursulinkah, Josip Levičnik, učitelj v Železnikih, Jernej Čencič, učitelj pri sv. Petru v Ljubljani, Feliks Stegnar, šolski nadzornik v Idriji, Dragotin Dermelj, učitelj v Postojni, Janez Lapajne, nadučitelj v Ljutomeru, Janez Borštnik, učitelj v Šmarji, France Praprotnik, učitelj na Ježici; J. Skorlek, učitelj v Mozirji na Štaj.; Fr. Govekar, učitelj na Igu. Glasove so še dobili gg.: J. Golmajer, učitelj v Dobu; Franc Podobnik, učitelj na Štaj.; Anton Ozimek, učitelj na Dobrovi; Fr. Papler, učitelj v Polhovem Gradcu; Blaž Kuhar, učitelj pri Dev. Mariji v Polji.

— (Šole v Serbiji) popisuje »Slovansky pedagog«, v Pragi izhajajoč in članke v vseh slovanskih jezikih prinašajoč list in pravi: Pred štirimi leti je imela Serbija vseh ljudskih šol 418; leta 1872 ima takih šol 507. To zares nij malo število za male gmotne posredke, s katerimi serbsko ministerstvo uka razpolaga. Leta 1868 bilo je učiteljev in učiteljic v ljudskih šolah serbskih vkup 514, zdaj jih je 625. Še veselejši napredek nahajamo, ako primerjamo število učencev. Leta 1869 bilo je v šole zapisano 21.962 otrok, letos pa že 25.952. Enak napredek nahajamo pri ženskih šolah. Njih število je 49 in nahajajo se že tudi po vaseh. Realke je posebno pomnožil sedANJI minister Matič. Ko je on nastopil svojo službo, bile so na Serbskem samo 4 realke in sicer v Belgradu, Alekajnici, Kruševci in Uzici. Danes ima Serbija 11 realnih šol in v njih se uči sedaj 1379 učencev. Višja dekliška šola šteje 256 učenk. Učiteljska šola je letos odperta, na katero minister Matič posebno svojo skerb obrača in ki ima učne pomočke take, kakor malo zapadnih učiteljskih izobraževališč, šteje sicer samo 33 učencev, a to je pač prvo leto; z vsakim letom se bode naravsko množilo število učencev na njej. Nedeljske šole imajo letos 1229 učencev. — Temu poročilo še pristavljamo, da ima Serbija že tudi vseučilišče v Belgradu, katero ravno sedaj z ustanovljenjem medicinske fakultete dopolnjujejo. Na tem vseučilišču uči tečaj 15 profesorjev, vseh predavanja so javna in brezplačna. Gotovo je vse to častna svedočba za Serbijo!

— (Šole za »ustavo«.) Ko je bil naš presv. cesar nedavno v Olomucu, poklonili so se mu učitelji iz slovansko-moravskih mest. Cesar je odgojiteljem ljudstva rekel, naj skerbé, da mladost za dobre Avstrijce odgoje. To tolmači organ ministra Ungerja »N. Fr. Pr.« tako, kakor da bi bil cesar hotel reči, naj učitelji slovanskim otrokom »ustavo« v glavo vtepajo. »Šola je kraj, kjer se ustavoverna stranka in slovansko prebivalstvo dotikata«, modruje borzijanski list, kateremu smo hvaležni za odkritoserčno izpoved, da ustavoverna stranka slovanskih šol ne smatra kot kulturne zavode, nego kot torišča za ponemčevanje. Žalibože se je ta kužni nauk tudi nekaterih slovenskih učiteljev prijel. Narod slovenski, vidiš li zdaj, kdo hoče dobro tvojim šolam, kdo spoznava namen šole?

Po „Narodu“.

Raspis učiteljskih služeb na Kranjskem. V ljudski šoli v Zalem logu na Gorenskem blizu Železnikov in v Šmartnem pri Kranji ste izpraznjeni učiteljski službi. Prošnje za nji oddajajo se pri c. k. okrajnem šolskem svetu v Kranji do 20. t. m.

— V vadnici pri c. k. izobraževalnici v Ljubljani ste razpisani dve učiteljevi službi po 800 gld. letne plače in vsled postave 19. marca t. l. po 100 gld. petletne doklade. Prošnje za nji naj se ravnaajo do c. k. ministerstva in naj se oddajajo pri deželnem šolskem svetu v Ljubljani do 6. t. m.

— Raspisuje se stanovitna učiteljeva, orglarjeva in cerkvenikova služba v Račjem (Ratschah) pri Zidanem mostu z letno plačo 315 gld. Prošnje za njo naj se oddajajo pri c. k. okrajnem šolskem svetu do 15. t. m.

Raspis učiteljskih služeb na Goriškem. Raspisujete se v gorisko-okoličnem šolskem okraji sledeči dve službi: Učiteljska služba v Rihenbergu, občini II. verste s plačo 240 goldinarjev in prostim stanovanjem, in podučiteljsko mesto v Solkanu, občini III. verste s plačo 240 goldinarjev. Prosilci naj svoje prošnje, previdene z dokazom učiteljske sposobnosti in dosedanjega službovanja, najdalje do 10. oktobra t. l. pri dotičnih krajnih svetovalstvih vložijo.

Današnjemu listu je pridjan Kazavec št. 1, 2 str.